

اسلامي ارزښتونه :

څلورمه برخه: دويم باب
ايمان او اطاعت

د اطاعت لپاره علم او يقين ته اړتيا
د ايمان تعريف , د علم د حاصلولو ذريعه , ايمان بالغيب

د اطاعت لپاره علم او يقين ته اړتيا :

په لومړي باب کې تاسو ته مالومه شوه چې اسلام په اصل کې د پروردگار د اطاعت کولو نوم دی. اوس موږ غواړو وښوو چې انسان د الله ج اطاعت تر هغه وخته نشي پرځای کولای ترڅو پدغو څو خبرو علم رانه وړي او دا علم د باور او يقين تر حده ونه رسيزي .

له ټولو وړاندي پکار ده چې انسان د الله تعالی په وجود يقين او پوره باور ولري , ځکه که چيرې د الله تعالی په وجود يقين و نلري نو د الله تعالی اطاعت به څرنگه و کړي ؟

د دې سربيره د الله تعالی په صفاتو باندې علم راوړلو ته هم اړتيا ده , کوم انسان ته چې دا مالومه نوي چې الله تعالی يو دی او شريک نلري , هغه به د نورو په وړاندي له سر نيتولو اولاس اوردولو نه ولي ډډه وکړي ؟ کوم انسان چې پدې باور نوي چې الله تعالی هر څه گوري , او هر څه اوري , او د هر څه نه خبر دی , هغه به ځان د الله تعالی له نا فرمانۍ څخه ولي وژغوري ؟ پدې خبره چې ته فکر وکړی نو تا ته به مالومه شي چې د افکارو, اخلاقو, او اعمالو په ډگر کې د اسلام په لاره تللو ته چې انسان کومو صفتونو ته اړتيا لري هغه په انسان کې تر هغه وخته نشي پيدا کيدلی تر کومه وخته چې د الله تعالی په صفاتو باندې علم رانه وړي , او دا بايد محظ د علم تر دايره پورې محصوره پاتي نشي بلکه دا بايد تر پاڅه باور او يقين پورې ورسيزي, او په زړه کې خاي پيدا کړی ترڅو د انسان زړه د ناوړه خيالانو څخه وساتي , او د ده ژوند د دې علم په ذريعه د ناوړه کارونو څخه محفوظ شي .

لدي څخه وروسته انسان ته دا هم بايد مالومه وي چې د الله تعالی د رضا مطابق ژوند کولو لپاره تگلاره کومه ده , کوم کار الله تعالی خوښوي , تر څو انسان هغه کار وکړي , او کوم کار الله تعالی نه خوښوي , تر څو انسان له هغه کار څخه ځان وژغوري , د دې کار لپاره اړتيا ده چې انسان د الله تعالی قانون او نظام سم وپيژني , او د دې قانون اړوند پوره باور ولري چې دا د الله تعالی قانون دي , او د دې قانون مطابق عمل کړل او پيروي د الله تعالی د خوښي باعث گرځي , ځکه چې که دی پدې هکله علم ونه لري نو د څه شي اطاعت به وکړي ؟ او که يې علم وي خو پوره يقين يې پرې نوي يا په زړه کې داسې گمان وي چې لدې قانون څخه پرته بل قانون اوسيستم شته چې هغه هم درست کيدلای شي , نو د هغه قانون سمه پابندي به څرنگه وکړي ؟

او انسان ته دا هم بايد مالومه وي چې د الله تعالی د قانون څخه سرغړونه او د هغه دنظام خلاف د گام پورته کولو انجام او پايله څه ده , د دې مقصد د گټلو لپاره اړتيا ده چې د آخرت په ژوندانه , د الله تعالی په وړاندي د حساب لپاره دريدل , د نافرمانۍ سزا , او د فرمان بردارۍ په پايله کې د انعامونو تر لاسه کول باندې پوره يقين او باور ولري , کوم سړي چې د آخرت له ژوندانه څخه بي خبره وي , هغه اطاعت او نا فرماني دواړه بي پايلې گڼي , د ده گمان خو دا وي چې په آخرت کې اطاعت کونکي اونه کونکي دواړه برابر دي , ځکه چې دواړه خاوري کيږي , نو لده څخه دا اميد او هيله ولي وشي چې د اطاعت لپاره تکليفونه او مشکلات وگالي , اوله هغو گناهونو څخه ځان وساتي چې په دنيا کې ده ته کوم زيان نه اړولي ,

لداسې عقيدې سره سړي هيڅ کله د الله تعالی اطاعت کونکي نشي کيدلي , همدارنگه هغه سړي هم په خپل اطاعت کې ثابت قدمه نشي پاتي کيدلي چې د آخرت په ژوندانه او د الله تعالی د عدالت په وړاندي د دريدلو علم لري خو يقين پرې نلري , ځکه چې د شک او ترديد سره انسان په کومه خبره ټينگ نشي پاتي کيدلي , ته يو کار هغه وخت د زړه له کومې کولې شئ کله چې ورباندې پوره يقين ولری چې دا کار گټمن دي او له بل کار څخه ځکه ځان ژغوري چې پدې باور يې چې زيانمن دي , نو لدې څخه مالومېږي چې د يوه کار د کولو لپاره د هغه کار په مقصد پوهيدلو ته اړتيا ده , او دا علم او پوهه بايد د يقين تر حده رسيدلی وي .

دايمان تعريف :

د برسیره بيان په رڼا کې , چې د کوم شی څخه موږ د علم او يقين تعبير کړی, د هغه شي نوم ايمان دی , دايمان د مانا او مفهوم څخه مراد پوهيدل او منل دي , کوم سړی چې د الله تعالی وحدانيت او د الله تعالی په ريښتینو صفاتو او د الله

تعالی په قانون او دالله تعالی په سزا اوجزا پوه وي اود زره له کومې ورباندي يقين ولري ، هغه ته مؤمن ويل کيږي . اود ايمان پايله دا ده چې انسان مسلمان يعنې د الله تعالی مطيع او فرمانبردار کيږي . د ايمان لدغه تعريف څخه ته په خپله پوهيدئ شي چې له ايمان پرته انسان مسلمان کيدلاي نشي ، د اسلام او ايمان تراو د نيالگي په څير دى چې د خپل تخم سره يې لري ، له تخم پرته خو نيالگي پيدا کيدلاي نشي ، البته کيدلاي شي چې تخم په ځمکه کې وکرل شي خو د اوبو او هوا دخرابي له امله نيالگي کمزورى يا ناقص را شين شي ، بلکل همدارنگه که کوم سړي له پيله ايمان رانه وري نو ممکنه نده چې هغه مسلمان شي ، البته دا ممکنه ده چې د يو سړى په زره کې ايمان وي مگر د خپلې کمزورى اوناقصى روزنه له امله اويا له ناوړه خبرو له امله پوره او کلک مسلمان نوي .

د ايمان او اسلام له لحاظه انسانان په څلورو طبقو ويشل کيږي:

لومړى هغه طبقه انسانان دي چې ايمان لري او د هغوى ايمان باعث گرځي چې دوى دالله تعالی اطاعت کونکي او فرمانبرداره وي ، کومه خبره چې الله تعالی نه خوښوي له هغې خبرې څخه داسې ځان ژغوري لکه چې سړى له اور څخه ځان ژغوري ، او کوم کار چې دالله تعالی خوښيږي هغه په داسې شوق اومينه تر سره کوي لکه چې کوم سړى دولت حاصلوي ، دا اصلي مسلمان دي .

دويمه هغه طبقه ده چې ايمان لري خو ايمان يې دومره پوخ او طاقتوره ندي چې دى دالله تعالی اطاعت کونکى وگرځوي ، سره لدې چې دا طبقه ټيټه طبقه ده خومسلمانه طبقه ده ، دا طبقه که نافرمانى کوي د خپلې نافرمانى اوجرم په کچه به د سزا مستحقه وي ، خو د دې طبقې حيثيت د مجرم حيثيت په څير دى ، نه دې باغي حيثيت ، ځکه چې دا طبقه د پادشاه پادشاهي مني خود هغه قانون ته د قانون په څير نگوري .

دريمه هغه طبقه ده چې ايمان نلري خوداسې عمل کوي چې د الله تعالی دقانون مطابق ښکاري ، دا په اصل کې باغي طبقه ده ، د هغوى ظاهري نيك عملي په حقيقت کې د الله تعالی اطاعت او فرمانبرداري نده ، لدې امله د دوى کوم اعتبارنشته ، د دوى مثال د هغه سړي په څير دى چې د پادشاه پادشاهي نه مني خود پادشاه قانون د قانون په څير مني دا سړى که په ظاهري توگه داسې عمل کوي چې د قانون مطابق وي خو دى د پادشاه وفادار او پيرو نشو شميرلي په هر توگه دى باغي گڼل کيږي .

څلورمه هغه طبقه ده چې ايمان هم نلري او د عمل له لحاظه هم شريزه اوبدکاره طبقه ده ، دا له ټولو ناوړه طبقه ده ، ځکه چې دا باغي طبقه ده اوعين وخت کې مفسده هم .

د انساني طبقو له پورتنې وېش څخه دا خبره ظاهريږي چې ايمان د انسان د کاميابى لامل دى ، اسلام د ايمان له تخم څخه پيدا کيږي که هغه کامل وي او که ناقص ، چيرته چې ايمان نوي هلته به د ايمان په ځاي کفروي ، هغه کفر چې بل مفهوم يې بغاوت دى ، که هغه د بدترينې درجې بغاوت وي او که دې کمترينې درجې .

پاى

د پاڼو شميره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارى ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
دلېکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رايرلو مخکې په خبر و لولئ